

„Soča“ izhaja vsak petek in velj po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in take tudi pri „p. s. v. n. s.“ se plačuje za navadno tristop-
ne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje ške po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tabakarnicah na Starom trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semenških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu, naročnina pa opravniku „Soča“, ž. g. Andreju Tabajnu Via Canonica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepromožim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom je nastopila „Soča“ svoj 20. tečaj. Zatorej vabimo snova prijatelje in somišljenike, da se blagovolijo v obilnem številu naročiti na naš list. Ob enem naznanjamo, da smo dosedanja naročnina nekoliko znižali; in sicer bo stala „Soča“:

za celo leto gold. 4.
za pol leta „ 2.
za črt leta „ 1.

V „Soči“ hoče novo vredništvo Slovincem podajati političen tečnik, ki bo strogo in dosledno vrejevan po krščanskih načelih. Mi obsojamo politiko, ki ne pozna načel, ampak vedno omahuje in se nagiblje, kamor ji svetuje korist. Kakor v vsem drugem, tako moram tudi v politiki stati na pozitivnih tleh krščanske resnice.

List bomo v prvi vrsti pisali za našega kmeta in prostaka. V vvodnih člankih bomo razpravljali dnevna politična vprašanja, načelno sicer, vendar pa tako, da se bomo pri tem ozirali na naše dejanske razmere, in bomo teorijo vedno vporabljali na življenje. Pisali bomo pa v priprosti, poljudni obliki, ki bo lahko umevna tudi za kmeta. V „listku“ bomo skrbeli za primerno razvedrilo. Koliker bo mogoče, bomo prinašali raznih dopisov iz vseh krajev, kakor tudi zanimivih raznih vesti.

Naše ljudstvo je v jedru še zdravo, dobro. Ono se dá izomikati ter duševno in gmotno povzdigniti. V to svrhu bomo skušali delati tudi mi. Po naši misli ne more pa tega doseči, kdor ljudstvo vedno le vabi na veselice, na ples, ali

kdor meni, da bomo narod rešili od pogina s krčanjem. Povemo tedaj vže zdaj, da ne bomo nikar prinašali mikavnih popisov plesnih zabav in pustnih veselic. Pač pa bomo ljudstvo učili in napeljevali, kako se težko zasluženi denar hrani in porablja le za resnično koristne reči. Dika, steber slovenstva je pošten, varčen kmet in priden rokodelce, katera si z delom svojih rok varujeta svoje neodvisnost. Večkrat se čutijo tožbe, da se tuji živeli čedalje bolj širi mej nami; tega najbolj kriva je pa rastoča zapravljivost in razkošnost našega ljudstva, katero ne malo povspesujejo ravno tisti, ki imajo vedno le narodnost in napredek na jeziku.

Častilo duhovščino pa in druge razumnike prosimo, naj bi ne le s obilo naročbo, ampak tudi in pred vsem s svojimi vplivom naš list podpirali s tem, da ga kmetu in nižim stanovom gorko priporočajo.

To številko smo razposlali na ogled ne le dosedanjim naročnikom, ampak tudi drugim odličnim domoljubom po Primorskem in Krausjskem. Komur bi list vgaljal, naj blagovoli naročiti si ga. Vredništvo zagotavlja, da bo vestno izpolnjevalo, kar je obljubilo.

Vredništvo „Soča“

„SÈ ZDRUŽENIMI MOČMI!“

V Gorici 1. januarja.

Z današnjim dnem smo stopili v novo leto. Praznik, ki ga obhajamo, je bolj civilen kakor cerkven. Sveta cerkev svoje novo, večno leto praznuje s včlovečenjem Sinu Božjega; danes je praznuje društvo, država; cerkev pa se z društvom, z državo skup-

no veseli, jo blagoslavja. Cerkev se danes poniža in vrvna po človeški naredbi, kakor se je naš Odrašenik z obrezovanjem podvrgel postavam in običajem stare sinagoge.

Dvojega društva smo udje: cerkve in države. Cerkev je po besedi svojega Božjega ustanovitelja vzvišena nad čas in njegove premembe: ima začetek, konca nima. Država je pa minljiva, kakor vse človeško.

Država, katere udje smo mi, je Avstrija. Ta Avstrija ima dandanes sovražnikov, kakor nobena druga država v Evropi, sovražnikov, kakršnih ni še imela odkar stoji. Ti ne namerjajo nič manj, kakor pogin Avstrije. V to so se zarotili, v to delujejo vže nad sto let framasoni, katerih veliki apostelj, rovar Mazzini, je leta 1851 izrekel: „Glodè Avstrije izrazi vse ena beseda. Poznate to besedo: Avstrija se mora razdejeti!“

V ta namen se je loža poprijela tiste narodnostne ideje, katera stavi jezik in narodnost nad božje in zgodovinsko pravo. Oklicala je združeno vseh narodov po njih jeziku za najvišjo postavo za nov evangelj, od katerega si smemo edino obstati odrešenja. S tem evangeljem je Avstriji podpisana smrtna sodba.

Po tem evangelji se je loža začela tudi ravhati, dosledno, brezobzirno. Doživeli smo leto 1859 in leto 1866. Avstrija se je vrgla iz Italije in Nemčije, kateri ste s tem naredili odločilen korak, ki ima konečno pripeljati k popolnemu narodnemu združenju Italijanov in Nemcev.

S tem je loža dospela do pol poti. Še stoji Avstrija. Loža pa ne zna obstajati na pol poti, ona gre povsod do skrajne meje; ta ji je pa postavljena v Mazzinijevem: „Avstrija se mora razdejeti!“

In ne slepimo se nikar: loža ni pustila izpred oči konečnega smotra, da se mora razdejeti Avstrija. Preteklo bo sicer 24 let, odkar je počil zadnji top proti Avstriji v imenu lože; imamo mir, a loža od tistega časa tem bolj rije na skrivnem ter hiti Avstrijo razdehati v duhovih, da jo bo potem leže strla s kanoni na bojišči.

LISTEK.

Kakšno bo novo leto 1890?

Božični prazniki in novo leto so tedaj za nami. Človek je vže od narave zvedav. Na preteklo za bi hitro, na sedanje misli malo ali nič, le prihodnost ga mika. A ravno ta prihodnost je zakrita pred nami s trojnimi pregrinjalom. In vendar skuša človek to pregrinjalo si privzdigniti, da bi vsaj z enim očesom mogel vkrasti se v prepovedano svetišče.

Seveda si pomaga pri tem večkrat na čudne načine. Nekateri prav radi stavijo na loterijo. Taki znajo pred vsem razlagati sanje. Na novega leta dan si razbijajo glavo s sanjami, ki so jih imeli zadnjo noč. Iz teh sklepajo dobro ali slabo za prihodnje leto.

Drugi pazijo, koga bodo prvega srečali na novega leta jutro. Gorje mu, komur stopivšemu iz hiše nasproti pride stara baba, škils, z razkuštranimi lasmi!

Kdor se razume na „kolomon“, ve tudi, da imajo številke veliko moč na človeško življenje. Tudi jaz sem vže bra nekaj kolomonskih bukev. Skoraj me mika od te učenosti nekaj porabiti za novo leto.

Pišemo tedaj od predvčerajšnjim: 1890. Ako te številke soštejemo, dobimo število osemnajst. To je složeno iz dvakrat devet; devet pa iz trikrat tri. Tako je tedaj tri temeljno število za leto 1890. To ni slabo: tri je število mira in sprave, število zlate srednje poti. Poleti je prevroče, in ni nam dobro; pozimi je mráz, in spet ni dobro; ko pa stopi vmes sprava kot tretja, prigovori ona vročini in mrazu,

naj vsak malo odjenjata in se poljubita, in tako dobimo ljubo spomlad in jesen, in ni treba se nam niti potiti niti pri peči kuriti. Tako ljubo, večno mlado spomlad in jesen polno sladkega sadja obeta nam tore leto 1890. Da smo res dočkali leto mira in sprave, nas najbolj prepričuje tudi to, da se vže en mesec pred novim letom vse slovenske gosli zsgodile visoko pesen ljubezni. Da, bliža se mesijanska doba, o kateri je pisal prerok, da bo jaguje mirno stanovanje z volkom, lev bo jedel seno iz volovskih jasel; in otrok bo brez vsake nevarnosti segal z roko v luknjo, v kateri ima modras svoje bivališče. Letos ne bomo se več klali. Meče in pišice damo koj meseca januarja kovaču, da naredi iz njih sama orala.

Vse to se dá prerokovati, ako soštejemo številke leta 1890. Toda — žalibog — dandanes se malo sošteva, rajše se odšteva. Skusimo tudi mi. Ako odštejemo prvi dve številki od zadnjih dveh, dobimo ničlo; ako pa odvzamemo zadnji dve od prvih dveh, tudi ničla. Vse ena smola!

Poskusimo množiti: $1 \times 8 \times 9 \times 0 = 0$. Spet ničla! A, kam smo naenkrat prišli — iz misijanske dobe!

Tako je leto, ki so mu na rep obesili ničlo. Odjemaj, množi: iz ničle ne prideš! Gorje mu, ki mora računati z ničlami; še to, kar ima, mu spuhti v — nič.

Vže veš, kaj pomeni ta ničla. Tvoje dolgove. Desetletje, katero sklepamo z letom 1890, obesilo je na tvoje posvetvo to ničlo. Slabe letine, davki itd. so te zakopali v dolgove. Dolg je jama brez dna. Vsako leto zahteva obresti; kar kmet pridela, mu dolg nasproti požira, ostane pa vedno še — dolg — ničla, ki vse vničuje, množi, koliker hočeš.

Toda rekel boš: to je vže znana, stara rusica, to ni prerokovanje! Kolomon uči, kako se denar dela, kako se kamenja spreminja v zlato. Pokaži nam, kje so zakopani zakladi. Kaj takega bi mi radi zvedeli za novo leto.

Jaz pa trdim, da ravno to je prava kolomonska modrost. Da, ako hočeš dočkati letos boljše čase, predstavi si li še enkrat število 1890 in premišljuj, kako mu je prišla na rep vse vničujejoča ničla. Rekel sem zgoraj, da se to storilo slabe letine, davki itd. Pritrdil si mi. A jaz bi zdaj še nekaj rad dostavil. Vkljub vsem nesročam, vkljub vsem davkom bi bilo morda vendar le mogoče vbrantiti se vsodepešne ničle. To bi se zgodilo z večjo varčnostjo. Slovenci je rad vesel, rad piva in pleše; vse to se pa navadno ne dela ob vodi, niti z žalodcem, ki ima repa in ščol v sebi; pevci in plesavci radi kaj boljšega prigriznejo in si prilivajo z vinom; za to treba denarja. Nikdar pa se ni na Slovenskem toliko popevalo, toliko plesalo in izletavalo kakor sedanjih deset let — ko je bilo najmanj obdjem. Marsikateri sold je tudi spahtel v zrak — s tobakovim dimom; ne malo si jih potisnil v nos. Res, boš rekel: Kaj to — še kaj takega si ne bo smel človek privoščiti?! Jaz pa pravim: privoščiti naj si, kdor ima obdjem. Bi videl pač, ko bi se našli zdaj v tvojem žepu vsi tisti novci, katere si izdal v desetih letih za tobak — haha! bi poskočil, to je vander nekaj! Da, zakril bi s to svoto marsikatero luknjo na tvoji suknji, ki ti je vže povsod prehujena!

No pa — rekel boš — veselice, izleti so tudi potrebni, da se pokažemo za narodne Slovence! Oho! Vprašam te: kdo se je intabuliral v prvi vrsti na tvoje posvetvo? Gospodje iz mesta! Veš pa, kdo so

